בעובי בית הכוסות [א]מצד אחד כשרה משני צדדין טרפה [ב]ולא אמרינן ליחזי אי קופא לבר אי קופא לגיו אמרי התם כיון דאיכא אוכלים ומשקים אימא אוכלים ומשקים דחקוה **ההוא מחטא** דאישתכח בסמפונא רבה דכבדא הונא מר בריה דרב אידי טריף [ג]רב אדא בר מניומי [ג]מכשר אתו שיילוה לרבינא אמר להו שקילו גלימא דטרופאי [ד]ההיא קשיתא דאישתכח במרה אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא אמר הא ודאי סימפונא נקט ואתאי אע"ג דלא קא נפקא מירבל הוא דרביל ליה וה"מ דדיקלא אבל דזיתא מיבזע בזע א"ר יוחנן למה נקרא שמה ריאה שמאירה את העינים איבעיא להו לאכילה או ע"י סמנין ת"ש דאמר רב הונא בר יהודה אווזא בזוזא וריאה דידה בארבעה ואי ס"ד לאכילה לינקט בזוזא וליכול אלא ע"י סמנין אינקבה ריאה היכא דממשמשא ידיה דטבחא תלינן או לא תלינן [ה]רב אדא בר נתן אמר תלינן מר זוטרא בריה דרב מרי אמר לא תלינן והלכתא [ו]תלינן אמר רב שמואל בריה דרבי אבהו אבא מרישי כלי דרפרם הוה ואמר תלינן אמרוה [ז] קמיה להא דמר זוטרא בריה דרב מרי ולא קבלה אמר רב משרשיא כוותיה דאבוה דאבא מסתברא דהא תלינן [ח]בזאב מורנא פליגי בה רב יוסף בר דוסאי ורבנן חד אמר קודם שחיטה פריש וחד אמר לאחר שחיטה פריש [ט]והלכתא לאחר שחיטה פריש: ר"ש אומר עד שתינקב: [י]אמר רבה בר תחליפא א"ר ירמיה בר אבא עד שתינקב לסמפון גדול יתיב רב אחא בר אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר אמר רבי מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל מלוך ערבאה קאמרת אין הלכה כר"ש קאמר כי סליק רבי זירא אשכחיה לרב ביבי דיתיב וקאמר א"ר מלוך א"ר יהושע בן לוי הלכה כר"ש א"ל חיי דמר דאנא ורבי חייא בר אבא ורב אסי איקלעינן לאתריה דרבי מלוך ואמרי ליה אי אמר מר הלכה כרבי שמעון ואמר לן אין הלכה כר"ש ואין הלכה כרבי שמעון: ניקבה הקבה: אמר רבי יצחק בר נחמני א"ר אושעיא חלב שע"ג קבה כהנים נהגו בו היתר כרבי ישמעאל שאמר משום אבותיו וסימניך ישמעאל כהנא מסייע כהני מאי היא דתניא [1]כה תברכו את בני ישראל רבי ישמעאל אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים לכהנים עצמן לא למדנו כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר כהנים מברכין לישראל והקדוש ברוך הוא מברך לכהנים רבי עקיבא אומר למדנו ברכה לישראל מפי כהנים מפי גבורה לא למדנו כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר כהנים מברכין לישראל והקדוש ברוך הוא מסכים על ידם אלא רבי עקיבא ברכה לכהנים מנא ליה אמר רב נחמן בר יצחק [2]מואברכה מברכיך ומאי מסייע כהני דמוקי לה לברכת כהנים במקום ברכה דישראל רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו מאי היא דתניא[כ] [3]את [כא] כל החלב אשר על הקרב

עובי בית הכוסות. בסוף הכרס שקורים פנג"ת יש בו שעשוי ככובע ושפת דופנו כפולה שתי דפנות מדוקין זו בזו ושומן מחבר וקורין לו דובלו"ן: **מצד אחד.** שנקבה את דופן הפנימית ולא נקבה את השנית: **כשרה.** שחברתה מגינה עליה: **משני צדדין.** שנקבה [ת]השניה ויצאה לחלל הגוף: **טרפה.** ולא אמרינן היכא דלא נקבה אלא [ב]את האחת אי קופא לבר שנמצאת קופא שלה תחובה בדופן ופיה כולה בתוך הכרס ודאי מבחוץ נכנסה שנקבה את הוושט או כרס או דקין ובאת לחלל הגוף ומשם חזרה ונכנסה לעובי בית הכוסות ועברה כבר כולה את הדופן החיצון ולא הספיקה קופא שלה לעבור את דופן הפנימי דאי מנפנים באתה ועכשיו היא מתחלת לצאת דרך עובי בית הכוסות אין דרך הקופא לנקב וימות טרפה אלא מדקתני כשרה שמעינן מינה כל היכא [ג]דמצינו למימר סמפונא נקט ועל כגון הכא די"ל דרך הוושט באת עד הלוס ועכשיו היא מתחלת לנקב ואפילו קופא לבר לא טרפינן: **אוכלין ומשקין דחקוה.** ומתוך הדחק נכנסה קופא שלה בבשר הילכך אע"ג דקופא לבר הואיל ולא חזיין נקב יוצא לחוץ כשרה: **הונא מר טריף.** דקסבר נקובי נקיב שלא נכנסה אלא דרך הוושט ונקבה כרס או וושט או דקין וילתה: **מכשר.** כיון דבסמפונא (ג) איתתכח אמרינן מי מיכוונה להכנס בסמפון זה אלא דרך הקנה נכנסה והקנה וקנה כבד סמוכין זה לזה בהתחלקן סמוך לריאה וגם קנה הלב וקנה הכבד מתחלקין לסמפונות [ד]בראשן האחד וי"ל שנכנסה מסמפוני [ו] הכבד לסמפוני קנה הכבד ומשם עלתה לכבד דרך הסמפונות: **שקילו גלימא דטרופאי.** שהאכילוה לכלבים: **קשייתא.** גרעין של תמרה: **סימפונא.** דכבד נקט ועל. דרך הקנה נכנסה דאי דרך הוושט נכנסה אינה ראויה לנקב כלוס ולצאת משם ולחזור וליכנס כאן דרך נקב: **ואע"ג דלא נפקא.** שאינה יכולה לצאת דרך הסמפון כשרוצין להוציאה לפי שהסמפון דחוק: **מירבל הוא דרביל.** על ידי נענוע שנענעה הבהמה בהליכתה ימיס רביס נכנסה תמיד מעט מעט במקום דחוק שאינה יכולה עכשיו לצאת. מירבל לשון כברה שמנענעים אותה כמו אייתי ארבלא וקמרבל בתלו מליאות (ב"מ כו:): **מיבזע בזע.** [ז]ח) במחט ומתן דטריף במחט טריף ומי בהא: **לאכילה.** האוכלין אותה כמו שהיא: **או ע"י סמנין.** כשמערבין [ט] סממנין המאירין את העינים אף היא מסייעה עמס: **אווזא בזוזא ריאה דידה בארבעה.** כשהאווז נלקח בדינר ריאה שלה שוה ד' לפי שהסממנין מעורבין בה: **ואי ס"ד.** כמות שהיא מאירה לינקוט אווז שלם עם הריאה בזוזא וליכול [י] ומאי דקאמר. הכי גרסינן ואי ס"ד לאכילה לינקוט בזוזא וליכול: **היכא דממשמשא ידא דטבחא.** אני שמעתי במילר המזה שמתוך הדחק היד קורעת [יא] בצפרניו. וכמדומה אני בכל מקום שהוא יודע שיכול לתלות כגון נקב העשוי בסכין או שתלשה [יב] מלמעלה בחזקה ואח"כ נמצא שם נקב: **והילכתא תלינן: מרישי כלי.** מריש דרשנין המשמיענן לעם את דבריו כשהיה דורש: **אכוה דאכא.** רב אחא: **דהא תלינן בזאב.** דאמר בפ"ק (לעיל ט.) בא זאב ונטל את בני מעייס והחזירן כשהן נקובין אין אומריס במקום נקב נקב: **מורנא.** תולעת היולאה מן הריאה ונקבה: **קודם שחיטה פריש.** מן הריאה ונקבה ונטרפה: **מלוך ערבאה.** הדר בערבייס [יג]: **אין הלכה כרבי שמעון קאמר.** לא אמר הלכה כרבי שמעון אלא אין הלכה כרבי שמעון קאמר: **ואת מה בידך.** רב ביבי שייליה לרבי זירא: **ואין הלכה כרבי שמעון.** גמרא קא פסיק ליה. [יד]ובישיבה האחרונה נפסקו ההלכות הללו הפסוקות סתם בגמרא: **לכהנים.** שהקבה ניתנה להם מאת זובחי הזבח נהגו בו היתר לאכלו. ומשום רבי ישמעאל נקיט ליה: **וסימניך.** שהוא התירה ולא תשכח בשם מי נאמר: **ישמעאל כהנא מסייע לכהני.** [טו]תמיד הוא עוזרן ומיקל להם ולקמיה מפרש היכא: **מאי היא.** היכא מסייע להם: **ואני אברכם.** רבי ישמעאל מוקי ליה אכהנים ורבי עקיבא מוקי ליה לישראל: **ומאי מסייע לכהני.** הואיל ורבי עקיבא נמי אית ליה ברכה לכהנים מקרא אחרינא: **במקום ברכה לישראל.** אלא ברכת ישראל דהכי עדיפא דמשמע שמתברכין הן עם השאר:

אבל דזיתא מבזע בזע. פירש הקונטרס ולמאן דחייש במחט חייש נמי הכא ואם כן הוה לא כהלכתא דקיימא לן הלכתא כרבי יוחנן דמכשיר לעיל אבל נראה דאפילו רבי יוחנן במחט הוא דתלינן שבאתה דרך הסמפונות אבל קשייתא דזיתא שהם גסים ואינן יכולין לבא בריווח דרך הסמפונות חיישינן שמא ניקבה הוושט וחזר ונכנס בכבד: **כהנים** נהגו בו היתר. ה"ה ישראליס וכהניס דנקט לפי שהקבה ניתנה לכהנים:

מאי מסייע כהני. דמשום פעם אחת לא היה קורלהו מסייע כהני: **והקדוש** ברוך הוא מסכים על ידם. ולרבי ישמעאל לא איצטריך קרא להכי דפשיטא דמסכים כיון שלוה להם לברך:

ואברכה מברכיך. ואפילו עובדי כוכבים המברכים את ישראל מתברכין כדאיתא בירושלמי דברכות דההוא עובד כוכבים דיהיב שלמא לרבי ישמעאל אמר לו מלתך כבר אמורה פירוש אני צריך להחזיר לך שלוס שברכתך כתובה מואברכה מברכיך:

שאמר משום אבותיו מאי היא דתניא כו'. פירוש קבלה היתה בידו של רבי אושעיא דרבי ישמעאל משום אבותיו התיר אבל לא מתוך בריאתא זו דקדק ולא גרסינן דברי רבי ישמעאל שאמר משום אבותיו אלא דברי רבי ישמעאל סתם דהא במסקנא מהפכינן ליה ומפרש דמשום אבותיו דקאמר רבי אושעיא היינו משום אבותיו וליה לא ס"ל והא דקאמר הכא שאמר משום אבותיו מאי היא היינו אותה בריאתא שהתיר רבי ישמעאל אבל הקיבה שאתה אומר שהוא משום אבותיו מאי היא: להביא

מסורת הש"ס

א) [עיין תוס' לעיל מד: ד"ה היכי וע"ע תוס' ע"ז ז. סד"ה הנאמלן, ב) [ל"ל רב אחא בר נתן כך איתא בהרא"ש וכ"מ מפרש"י ד"ה לבוהן], ג) [לעיל ט.], ד) [לעיל מה: ע"ש], ה) [מופסחת ספ"ט ע"ש], ו) [ל"ל ואת חי"ל רש"י הוריות ז: ד"ה כיון וכו' ואת התלב וי"ו ימיהא להביא חלב שע"ג הדקין], ז) ל"ל הקנה וכ"ה בפירש"י שבגלפס, ח) [ל"ל כמתנו], ט) ל"ל למאי דקאמר וי"ג ומאי ד' דקאמר, י) בס"א עוקפ: לריאה, כ) בס"ל: בערבייא,

תורה אור השלם

1. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר לָהֶם: במדבר ו כג
2. וְאֲבָרֲכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה: בראשית יב ג
3. וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיְיָ אֶת הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקֶּרֶב וְאֶת כָּל הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב: ויקרא ג ג

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמרוה להא קמיה דמר זוטרא: (ב) שם דתניא את החלב כל"ל ומיבעא כל נמחק: (ג) רש"י ד"ה מכשיר כיון דבסמפונא רבה איתתכח:

לעזי רש"י

פנצ"א. בטן, הקיבה הראשונה של מעלי גירה. דובלו"ן. קפל של שומן בקיבת מעלי גירה.

מוסף רש"י

בעובי בית הכוסות. גוף הכרס שקורין פנג"ת ושם בו עובי שקורין דובלו"ן ותוכו עשוי כמין כוס, עובי בית הכוסות דופן כפולה ודבוקין הכפלים זה בזה בשומן (שבת לז. וכעי"ז סוכה לד.). מקום יש בראש הכרס סמוך להמסס קרוי בית הכוסות שהוא כעין כוס ושם בו סביב שפתו עובי שני כפלים כפולים ודבוקים ובלע"ז לדובולי"ן ונמצא מחט תחובה בתוכו עובי ומתוך עוביו אפשר לה שלא נקבתה כולו (כתובות עו:). מצד אחד. אין המחט נראה אלא מבפנים (שם) שלא ניקב אלא אחד מן הכפלים (שבת שם) תחובה בעביו ולא ניקב נקב מפולש (סוכה שם). כשרה. שאין זה נקב (כתובות שם) שהכירו סותמו (שם) שהעובי סותמו (סוכה שם). משני צדדין. שהנקב מפולש (שם) שניקבו שניהם (שבת שם). לסימפון גדול. אמצעי שבאומה (לעיל מה:).

עין משפט נר מצוה

קי"ז א ב מיי' פ"ו מהל' שחיטה הל"ב סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' מח סעיף ח:
קי"ח ג מיי' שם (פ"ה) [פ"ו] הלכה ט סמג שם טוש"ע יו"ד סי' מא סעיף ז:
קי"ט ד מיי' שם [פ"ו] הלכה ז סמג שם טוש"ע יו"ד סי' מב סעיף ט:
קכ ה ו מיי' פ"ז מהל' שחיטה הלכה יב והלכה טו סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' לו סעיף ה:
ז [מיי' שם הלכה טו טוש"ע שם]:

שיטה מקובצת

[א] משני צדדין שנקבה גם השנית: [ב] דלא נקבה אלא האחת אי קופא: [ג] כל היכא דמצינן למימר: [ד] מתחלקין לסמפונות בראשן ואח"ל שנכנסה: [ה] מיבזע בזע כמחט ומאן: [ו] כשמערבין עמה סממנים המאירים: [ז] קורעת הריא' בצפרניי: [ח] ומישיבת האחרונים נפסקו ההלכות הללו: [ט] ישמעאל כהנא מסייע כהני דר"ר כהן היה דהיינו ר' ישמעאל בן אלישע כ"ג ומסייע כהנים תמיד הוא עוזרן:

רבינו גרשום

אי אחוריו לגאו ודאי אחוריו לא נקב שאין חידוד באחוריו אלא ודאי סימפונא נקט ועייל: מאי שנא מהא דתניא כו' מצד אחד דלא נקב חוץ: משני צדדים דניקב עד חוצה. ולא אמרינן ניחזי אי קופיה לגאו כו' כלומר למה מצד אחד כשרה ניחזי אי קופיה לבר אע"ג דלא נקב אלא מצד אחד נימא נקובי נקיב ועייל וליהוי טרפה. התם איידי דאיכא אוכלין ומשקין כו' כלומר היכא דלא ניקב אלא מצד אחד אמרינן קופיה לגאו הוה ואיידי דאיכא אוכלין ומשקין דחקוה ואפכוה קופיה לבר אבל בכבדא התם חזינן אי קופיה לבר אי קופיה לגאו: ההיא קשיתא דאישתכח במרה קשייתא דתמרי. אע"ג דלא נפקא מירבל הוא דקא רביל כלומר הא ודאי גסה היא ולא מצי לנקובי אלא סימפונא נקט ועייל ולא אמרינן ניחזי אי יכלא למנפק דרך סימפון ודאי עיילא דרך סימפון ואי לא מצי למיפק לא עיילא דרך סימפון אלא אע"ג דלא נפקא דרך סימפון הרי זה כצרורות דקין שבכברה שכוברין אותה ומרוב דוחק שכוברין אותה יוצאין הצרורות מרוב הדוחק ואם רוצה אדם להוציאן דרך אותו חור אין יכול להוציאן אף הכא נמי מרוב הילוך שהולכת הבהמה בכל עת מנענעה אותה קשייתא ונכנסה דרך סמפון: איבעיא להו לאכול או לסממנין כלומר שמייבשין אותה ועושין ממנה סממנין לרפואה. אלא לאו לסממנין דיקרה היא לענין סממנין שאין יודעין בני אדם לעשותה סממנין אחד מאלף: מי

תלינן או לא תלינן כלומר מי אמרינן הטבח נקבה לאחר שחיטה דכשירה אי לא. דהא תלינן בזאב כלומר זאב שנטל בני מעיים והחזירן כשהן נקובין אמרינן זאב נקבוה: מורנא. תולעת שמשתכח בריאה לאחר שחיטה ונקב בריאה ולא ידעינן אי קודם פריש מן הריאה ונקב קודם שחיטה וטרפה אי לאחר שחיטה: מלוך ערבאה קאמרת כו' אינו א' לשום גנאי אלא מאותו מקום: ואת מה בידך ר' זירא א"ל לר' ביבי בר אביי: כהנים נהגו בו היתר כו' ואי פרכת כהני מאן דכר שמייהו משום דהקיבה אזיל לכהנים. ומאי מסייע כהני כלומר כיון דלר' עקיבא ברכה לכהנים מפי הקב"ה. ר' ישמעאל

להביא חלב שע"ג הדקין. לא היה צריך למיכתב (ויקרא ג) את החלב המכסה את הקרב דמואת כל החלב אשר על הקרב מרבינן אף שעל הדקין או שעל הקיבה לאידך ולמעט חלב שעל גבי דפנות כתביה כדדריש בתורת כהנים: **חלב** טהור **סותם.** לא מיירי הכא בריאה ושומן סותמתה או נסרכה בשומן דפשיטא דטרפה דסתימה זו אינה כלום דאין שומן לריאה ואין זה שומן שלה ולא מיירי הכא אלא כגון דקין שניקבו וחלב הכנתא סותם את הנקב שהוא שומן שלהם ותמיד שוכבים בו ואדוק הוא מאד והוא סתימה מעלייתא וחלב העשוי ככובע נמי דאלטריך למימר דאינו סותם היינו כגון טרפשא דליבא [פ] כדאמר לקמן שהן שם כל שעה אבל בריאה אין שום חלב סותם: **חלב** היה מאי. נשאל לרבינו יצחק על מחט שנמצא בקורקבן וניקבה הכיס שלו וגם בשרו רק שהיה שומן סותם למעלה והתיר דלא מבעי לן הכא אלא חלב היה שכנגדו בבהמה טמא אבל בחלב טהור דעוף שלא מצינו כנגדו טמא פשיטא דסותם דמיהדק שפיר: **רב** ואיסורא דאורייתא וכו'. כדרב

פפא הלכה ומסתברא דרבא נמי חזר בו דקאמר לקמן משמיה דרב נחמן חימצא ובר חימצא חד סתים וחד לא סתים: **ושאר** כל **המשקין מותרין.** ואם תאמר כמאן הא אפילו רבנן דבסמוך לא שרו אלא ממסה ויש לומר דה"ה לכולן ואותן ה' דנקט משום דפליג רבי שמעון עלייהו אבל בשאר מודה: כי

למאי ניחוש לה חדא [פ]דתנן [י]שלשה משקים אסורים משום גילוי היין והמים והחלב ושאר כל המשקים מותרים ועוד התורה חסה על ממונם של ישראל א"ל רב נחמן בר יצחק לרבא ר' שמעון וסכנת נפשות ואת אמרת התורה חסה על ממונם של ישראל רבי שמעון מאי היא דתניא חמשה אין בהם משום גילוי [ט]ציר וחומץ שמן ודבש ומוריים ר"ש אומר אף הן יש בהן משום גילוי וא"ר שמעון אני ראיתי נחש ששתה [י]ציר בצידן אמרו לו שטיא הוה [כ]ואין מביאין ראיה מן השוטים אמר ליה אודי לי מיהת בציר דהא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע ורבנן כי הוה להו גילויא שדו ליה בציר אמר ליה אודי לי מיהא בדבש דרבי שמעון בן אלעזר קאי כוותיה דתניא וכן היה ר"ש בן אלעזר אוסר [ל]בדבש אמר רב נחמן חלב העשוי ככובע אינו סותם היכא אמרי לה [מ]חיטי דכרכשא ואמרי לה [נ]טרפשא דליבא אמר רבא שמעית מיניה דרב נחמן תרתי חימצא ובר [ס]חימצא חד סתים וחד לא סתים ולא ידענא הי מינייהו רב הונא בר חיננא ורב הונא בריה דרב נחמן אמר בר חימצא סתים חימצא לא סתים אמר רב טבות [ע]וסימניך יפה כח הבן מכח האב הי חימצא והי בר חימצא ת"ש דאמר רב נחמן אינהו מיכל אכלי ולדידן

עין [פ] ק"ו על ממונן של צדיקים: **א"ל רב פפא לרבא רב.** כלומר הא רב דאמר לעיל טמא אינו סותם וטרפה איסורא דאורייתא היא ויש לנו לילך אחר המחמיר דקיימא לן (ע"ז ז.) בשל תורה הלך אחר המחמיר ואת אמרת כו': **לנדוקא.** מוכר כדים (פסחים דף ל.) שמעתי: **נסתקא.** כד של דבש: ר' שמעון אוסר לה משום גלוי כדלקמן וגלוי סכנת נפשות היא ויש לנו לילך אחר המחמיר: **אין נהן משום גלוי.** שאין נחש שותה מהם: [ע] **שוטה היה.** אותו נחש שאין שאר נחשים עושין כן: **בגיידן.** [שם מקום]: **אמר ליה.** רבא לרב נחמן בר יצחק: **אודי לי מיהא.** על כרחך בציר דלא קיימא לן ביה כרבי שמעון: **דהא רב פפא כו'.** וכי היכי דבציר לית הלכתא כוותיה בדבש נמי לית הלכתא כוותיה: **כי הוי מיגלי להו גילויא.** מיס או יין הוו שדו ליה בציר לפי שהציר שורף האדם ושוב אינו מזיק ושותין אותו גלוי: **אודי לי מיהא.** דבדבש הלכתא כוותיה דהא קאי רבי שמעון בן אלעזר כוותיה דר' שמעון סתמא הוא רבי שמעון בן יוחי: **חטי דכרכשא.** חלב שעל חלחולת המוליאה ריעי שקורין טבחיי"א עשוי קרטין קרטין כעין חטים ואם ניקבה ואותו חלב סותמה זנלא מהני וטרפה וקרטין עגולין הן כמו כובע: **טרפשא דליבא.** שומן הלב עשוי ככובע והלב נחבא בו אינו סותם אם ניקב הלב או הריאה בסמוך לו והוא סותמו. והיינו טעמא דריאה הסרוכה בשומן הלב דאע"ג דהיינו רביתא ואגלו הוא גדל ונמעה ממיתוכא דאוני הוא טרפה דעל כרחך הריאה ניקבה שאין סירכא בלא נקב וסתימה זו אינה כלום: **חימצא ובר חימצא.** שניהם בחלב שעל הקיבה ולקמן מפרש להו: **סתים.** אם ניקבה הקיבה: **ולא ידענא.** רבא קאמר לה: **יפה כח הבן מכח האב.** ברייתא היא בשבועות בפרק כל הנשבעין (דף מח:) שהבן גובה בשבועה ושלא בשבועה והאב אינו גובה אלא בשבועה והתם מפרש לה: **אינהו.** בני א"י: **מיכל אכלי ליה.** דקסברי חלב טהור הוא: ולדידן

חלב שעל הדקין. לקמן (דף נג.) אמרינן ריש מעיא בחמתא בעי גרירה וזהו חלב שעל הדקין כשהמעיים מתחילים לימשך מן הקיבה הוי חלב שעל הדקין אסור עד אמה לדברי רבי ישמעאל מפני שחלב שעל הקרב שקורין טיל"א מחובר בו והכתוב מרבהו בכלל מואת כל החלב [ב] אבל חלב שעל הקיבה לרבי ישמעאל מותר והיינו מסייע להני: **קרוס ונקלף.** קרוס דק יש עליו ונקלף הקרוס מעל החלב שאינו אדוק בו כל כך: **אף כל קרוס ונקלף.** והיינו [ג] חלב שע"ג הקיבה וכ"ש חלב שע"ג הדקין: **פוסב.** היא שמלתו מתרגמינן היא תותביה (שמות כב). כשמלה הוא פרוש על הקרב וכן על הדקין בראשן אבל חלב הקיבה אינו תותב אלא מתיכות מתיכות הוא אדוק ושעל הדקים מראשו והלאה היינו מן הכנתא כשמפריצין אותו מהן נשאר מן החלב [ד] אצלם ולאו תותב הוא אלא אדוק בהם: **כך היא הלעה של משנה.** כמו שהשבת ואיפוך קמייתא: **ציון דקאני מה חלב זו.** שדורש את המקרא והולך לדקדק למר קרוס ונקלף ולמר תותב קרוס ונקלף: **דווקא [ה]הוא.** ולא נחליף דבריו [ו] של זה בזה: **אי הכי רב' ישמעאל.** בתמיה. הא דאמרת לעיל נהגו בו היתר רב' ישמעאל והא רבי עקיבא הוא דשרי ליה ולא רבי ישמעאל: **חלב טהור סותם.** כגון דקין שניקבו וחלב הכנתא סותם את הנקב כשרה דחלב טהור אדוק הוא מאד והוי סתימה מעלייתא: **טמא אינו סותם.** כגון כרס או המסס שניקב וחלב המכסה את הקרב סותמן אינה סתימה לפי שאינו חיבור אלא תותב: **חלב חיה.** המכסה את הקרב: **מהו.** שיסתוס אם ניקב הכרס של חיה. ולהא דבעי הא בעיא לא אפשיט ליה אכתי טעמיה דרב מהו: **הא נמי טהור.** דלא אסר רחמנא אלא כל חלב שור וכשב ועז [ז]: **מהדק.** מחובר יפה בבשר: **התורה חסה כו'.** בתורת כהנים [מ] נפקא לן מוצוה הכהן ופנו את הבית בטרם יבא הכהן לראות את הנגע ולא יטמא וגו' [נ] א"ר מאיר וכי מה מטמא לן שאמרה תורה להמתין שלא יראה הכהן את הנגע ולא יאמר טמא עד שיהו הכלים נפנין וא"ת כלי עציו בגדיו ומתכת מטבילן והם טהורים ועל מה חסה תורה על כלי חרס ופכו שאין להן טהרה אלא שבירה וכל כך חסה תורה על ממונן של גרי

חלב שע"ג הדקין (ויקרא ג) את החלב המכסה את הקרב דמואת כל החלב אשר על הקרב מרבינן אף שעל הדקין או שעל הקיבה לאידך ולמעט חלב שעל גבי דפנות כתביה כדדריש בתורת כהנים: **חלב** טהור **סותם.** לא מיירי הכא בריאה ושומן סותמתה או נסרכה בשומן דפשיטא דטרפה דסתימה זו אינה כלום דאין שומן לריאה ואין זה שומן שלה ולא מיירי הכא אלא כגון דקין שניקבו וחלב הכנתא סותם את הנקב שהוא שומן שלהם ותמיד שוכבים בו ואדוק הוא מאד והוא סתימה מעלייתא וחלב העשוי ככובע נמי דאלטריך למימר דאינו סותם היינו כגון טרפשא דליבא [פ] כדאמר לקמן שהן שם כל שעה אבל בריאה אין שום חלב סותם: **חלב** היה מאי. נשאל לרבינו יצחק על מחט שנמצא בקורקבן וניקבה הכיס שלו וגם בשרו רק שהיה שומן סותם למעלה והתיר דלא מבעי לן הכא אלא חלב היה שכנגדו בבהמה טמא אבל בחלב טהור דעוף שלא מצינו כנגדו טמא פשיטא דסותם דמיהדק שפיר: **רב** ואיסורא דאורייתא וכו'. כדרב

פפא הלכה ומסתברא דרבא נמי חזר בו דקאמר לקמן משמיה דרב נחמן חימצא ובר חימצא חד סתים וחד לא סתים: **ושאר** כל **המשקין מותרין.** ואם תאמר כמאן הא אפילו רבנן דבסמוך לא שרו אלא ממסה ויש לומר דה"ה לכולן ואותן ה' דנקט משום דפליג רבי שמעון עלייהו אבל בשאר מודה: כי

למאי ניחוש לה חדא [פ]דתנן [י]שלשה משקים אסורים משום גילוי היין והמים והחלב ושאר כל המשקים מותרים ועוד התורה חסה על ממונם של ישראל א"ל רב נחמן בר יצחק לרבא ר' שמעון וסכנת נפשות ואת אמרת התורה חסה על ממונם של ישראל רבי שמעון מאי היא דתניא חמשה אין בהם משום גילוי [ט]ציר וחומץ שמן ודבש ומוריים ר"ש אומר אף הן יש בהן משום גילוי וא"ר שמעון אני ראיתי נחש ששתה [י]ציר בצידן אמרו לו שטיא הוה [כ]ואין מביאין ראיה מן השוטים אמר ליה אודי לי מיהת בציר דהא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע ורבנן כי הוה להו גילויא שדו ליה בציר אמר ליה אודי לי מיהא בדבש דרבי שמעון בן אלעזר קאי כוותיה דתניא וכן היה ר"ש בן אלעזר אוסר [ל]בדבש אמר רב נחמן חלב העשוי ככובע אינו סותם היכא אמרי לה [מ]חיטי דכרכשא ואמרי לה [נ]טרפשא דליבא אמר רבא שמעית מיניה דרב נחמן תרתי חימצא ובר [ס]חימצא חד סתים וחד לא סתים ולא ידענא הי מינייהו רב הונא בר חיננא ורב הונא בריה דרב נחמן אמר בר חימצא סתים חימצא לא סתים אמר רב טבות [ע]וסימניך יפה כח הבן מכח האב הי חימצא והי בר חימצא ת"ש דאמר רב נחמן אינהו מיכל אכלי ולדידן

עין משפט נר מצוה

קכא א מיי' פ"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ט סמג לאוין קלח טוש"ע יו"ד סימן סד סעיף טו:

קכב ב מיי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף יד:

קכג ג טוש"ע שם סעיף ד:

קכד ד ה מיי' פ"ז מהל' שחיטה הל' י סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' מ [מו] סעיף ח:

קכה ו ז ח מיי' פי"ח מהל' רוצח הל' ז סמג עשין סג טור יו"ד סימן קטז:

קכו ט י מיי' פ"ז מהל' שחיטה הל' י סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' מו סעיף ח [וסימן מ סעיף לז]:

רבינו גרשום

מאי מסייע כהני יותר מר' עקיבא: להביא חלב שעל גבי הדקין כלומר שאסור. ורמינהי את החלב המכסה את הקרב מה חלב המכסה את הקרב קרום ונקלף כו' וזהו חלב שעל גבי הקיבה קרום ויכול לקלפו אותו הקרום ביד. ר' עקיבא מה חלב המכסה כו' תותב קרום ונקלף כלומר וזהו חלב שעל גבי הדקין שאסור מהו לשון תותב שפרוס החלב על גבי הדקין כשמלה: ואיפוך קמייתא. כלומר אמור להביא חלב שעל הקיבה דברי ר' ישמעאל ר' עקיבא אומר להביא חלב שעל גבי הדקין: שאני הכא דקתני מה כלומר הכא קתני מה חלב ומה דווקא הוא. אי הכי ר' ישמעאל מיסר קא אסר ואנן אמרינן כהנים נהגו בו היתר (שאמר משום אבותיו). חלב טהור סותם כגון הדדא דכנתא דמהדק כלומר במקום דחוק דמיהדק אבל חלב טמא שעל גבי הקרב לא מיהדק ולא סתים: חלב חיה מהו כלומר חלב שעל הכליות או חלב שעל גבי הקרב דחיה מהו. רב ואיסורא דאורייתא כלומר רב דאמר אינו סותם ואיסורא דאורייתא איסורא דטרפה. כגדוקא עושה דבש למכור בסתוקא דדובשא כלי. התורה חסה על ממונן של ישראל דכתיב עשה לך שתי חצוצרות כסף ולא של זהב. הציר והחומץ כלומר ציר שעושין אותו משומן דגים ומן חומץ: מורייס מוגלא בלשון לעז: ההוא שוטה הוה ששתה דבר שאינו מתוק: אודי לן מיהא בציר כו'. כלומר שרובו ציר שמרוב חימוצו שורף את הארס אם שתה בו. הודי ליה מיהא בדבש כלומר דיש בו משום

מסורת הש"ס

ע) [נ"ל ואת כל החלב], ב) [נס"ל: את החלב המכסה אמ], ג) [נ"ל רבי ישמעאל וכן איתא בילקוטו], ד) [ר"ה כו. ושם נסמן], ה) לעיל י. תרומות פ"ח מ"ד, ו) [תוספתא תרומות פ"ז הי"ג], ז) [שבת קד: מה ל:], ח) [נ"ל אימלא ערוך], ט) [לקמן סג. שבועות מח.], י) [ויקרא יג], כ) בס"א נוסף: תכמיס, ל) [ויקרא ז], מ) [מלוטש פרשה ה], נ) [ויקרא יד], ס) שהרי לעיל בשה עליו בעבור שהוא לר עין כלאיתא במדרש ובא אשר לו הבית מפי' מהרש"ל, ע) [נ"ל אחר ד"ה בגיידן],

גליון הש"ס

גמ' ואיסורא דאורייתא ואת אמרת. לקמן דף עז ע"ב:

לעזי רש"י

טיל"א [טייל"א]. קרום. טבחיי"א [טבחיא"ה]. פי-טבעת.

מוסף רש"י

התורה חסה על ממונם של ישראל. דכתיב (ויקרא יד) ופוה הכהן ופנו את הבית, אלא יטמאו כלי חרס שבתוכו שאין להם טהרה במקוה (ר"ה כז. וכעי"ז יומא לט).

שיטה מקובצת

א) ונקלף והיינו נמי חלב שע"ג הקבה: ב) נשאר מן החלב שבלו ולאו תותב: ג) דוקא תנא דוקנא הוא ולא תחליף דברי של זה בזה: ד) לא מהני טרפה ואותן קרטין עגולין הן כמין כובע: ה) כדאמרי' לקמן שהוא שם כל שעה:

ולדידן מיסתם נמי לא סתים [א]דאקשתא כולי עלמא לא פליגי דאסיר כי פליגי דאייתרא איכא דאמרי דאייתרא כולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי דאקשתא כי הא דאמר רב אויא אמר רבי אמי מקמצין וכן אמר רבי ינאי משום זקן אחד מקמצין אמר רב אויא הוה קאימנא קמיה דרבי אמי קמצו והבו ליה ואכל שמעיה דרבי חנינא הוה קאי קמיה דרבי חנינא א"ל קמוץ הב לי דאיכול חזייה דהוי קמחסם אמר ליה [ב]בבלאה את גום שדי תניא [ג]רשב"ג אומר בני מעיין שניקבו וליחה סותמתן כשרה מאי ליחה אמר רב כהנא שירקא דמעייא דנפיק אגב דוחקא [ד]גמירי חבריא דרבי אבא מרבי אבא ומנו רבי זירא ואמרי לה חבריא דרבי זירא מר' זירא ומנו רבי אבא [ה](אמר רבי אבא) בריה דרבי חייא בר אבא הכי אמר [ו](רבי חייא בר אבא אמר) רבי יוחנן הלכה כרשב"ג בטרפה והלכה כרבי שמעון באבל הלכה כרשב"ג בטרפה הא דאמרן כרבי שמעון באבל מאי היא [ז]דתנן [ח]כל שלשה ימים הראשונים בא ממקום קרוב מונה עמהן ממקום רחוק מונה לעצמו מכאן ואילך אפילו בא ממקום קרוב מונה לעצמו רבי שמעון אומר אפילו ביום השביעי בא ממקום קרוב מונה עמהן אמר [ט]מאן דהוא איזכי ואיסק ואגמרה לשמעתא מפומיה דמרה כי סליק אשכחיה לרבי אבא בריה דר' חייא בר אבא א"ל אמר מר הלכה כרשב"ג בטרפה א"ל הא אין הלכה אמרי כרבי שמעון באבל מאי א"ל פלוגתא נינהו דאיתמר רב חסדא אמר הלכה וכן אמר רבי יוחנן הלכה ורב נחמן אמר אין הלכה [י]ואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל בטרפה [יא]והלכה כרבי שמעון באבל [יב]דאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל אמר רב שימי בר חייא [יג]מקיפים בבני מעיים הנהו בני מעיים דאתו לקמיה דרבא אקפינהו ולא אידמו אתא רב משרשיא בריה [יד] [טו]ממשמש בהו ואידמו אמר ליה מנא לך הא אמר ליה כמה ידי ממשמשו בהני מקמי דליתי לקמיה דמר אמר ליה [טז]חכים ברי בטרפות כרבי יוחנן רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרוייהו [יז]מקיפים בריאה אמר רבא לא אמרן אלא באותה ערוגה אבל מערוגה לערוגה לא והלכתא [יח]אפילו מערוגה לערוגה מדקה לדקה ומגסה לגסה אבל לא מגסה לדקה ולא מדקה לגסה אביי ורבא דאמרי תרוייהו [יט]מקיפין בקנה אמר רב פפא לא אמרן אלא באותה חוליא אבל מחוליא לחוליא לא והלכתא [כ]אפילו מחוליא לחוליא ומבר חוליא לבר חוליא אבל לא מחוליא לבר חוליא ולא מבר חוליא לחוליא אמר זעירי חלחולת שניקבה כשרה הואיל ויריכים מעמידות אותה וכמה אמר רבי אילעי אמר רבי יוחנן מקום הדבק ברובו [כא]שלא במקום הדבק במשהו אמרוה רבנן קמיה דרבא משמיה דרב נחמן [כב]אמר לאו מי אמינא לכו לא תתלו ביה בוקי

כי פליגי דאייתרא. ההיא דפסחים פרק מקום שנהגו (דף נח.) כי סליק רבה בר בר חנה אכל דאייתרא מיתוקים כי האי לישנא: **דאייתרא** כולי עלמא לא פליגי דשרי. ולהאי לישנא מפרש מילתא דרב נחמן בניחותא אינהו מיכל קא אכלי ליה השתא לדידן דלא אכלינן אפי' סותם אינו ולא כפירוש הקונטרס דפירש דלהאי לישנא בתרא לא מתוקמא מילתיה דרב נחמן: **אפילו** ביום שביעי בא ממקום קרוב מונה עמהם. לכאורה היה נראה דיום שביעי לאו דוקא אלא בגילה של שביעי דאכתי לא פסק אבלות מייניהו דאי ביום השביעי הא מקלת היום ככולו ואין שייך לומר מונה עמהם ומיהו אפילו ביום שביעי ממש איירי דבמועד קטן (דף כב.) מוקי לה כשעדיין המנחמים אצלו דאכתי קאי באבלותיה עד שילכו להם: **מדקה** לדקה ומגסה לגסה. פירש רבינו חננאל [ז] מסתמא מבהמה דקה לבהמה דקה להקל דאי באוגה ואומא הוה ליה למימר קטנה וגדולה כדאמר רבי יהודה גבי כרס: ואיזהו

ולדידן לפיהו מיסתם נמי לא סתים. בתמיה. לדידן בני בבל נהי דלא אכלי ליה להכי מיהא מחזקינן ליה בחלב טהור להיות סותם. שמע מינה ההיא דפליגי ביה בני ר"י ובני בבל קרי ליה רב נחמן בר חיננא והיינו דאייתרא חלב שבמקום היתר שהקיבה עשויה כקשת ומבחוץ קרי דאקשתא ומבפנים לעוגל קרי דאייתרא חבל[כ] ובדאייתרא פליגי כדמפרש ואזיל: **דאקשתא כולי עלמא לא פליגי.** דבין לבני בבל ובין לבני מערבא אסור דאפילו רבי עקיבא דאמר לעיל (דף מט:) תותב קרוס ונקלף אסור דהאי נמי לתותב דמי שאינו מחובר אלא באמצע הקשת שקורין פיסט"א: **כי פליגי דאייתרא.** בני בבל סברי לה כר' ישמעאל דאמר [שם] כל קרוס ונקלף חלב טמא הוא והאי נמי קרוס ונקלף הוא ובני מערבא כר' עקיבא דבעי תותב קרוס ונקלף והאי לאו תותב הוא: **איכא דאמרי דאייתרא כולי עלמא [לא פליגי] דשרי.** דכר' עקיבא סברי להו: **כי פליגי דאקשתא.** מאן דאסר סבר תותב הוא ומאן דשרי סבר כיון דמחובר במקצת לאו תותב הוא. ולהאי לישנא בתרא לא מתוקמא מילתיה דרב נחמן דכיון דבאקשתא דפליגי ביה אמר רב נחמן דסתים [שם] כ"ש דאייתרא דכולהו שרו ואם כן מאן לא סתים ודרב נחמן אלישנא קמא והכי מסתברא כלישנא קמא כדאמרינן במקום שנהגו (פסחים דף נח.) כי אתא רבה בר בר חנה אכל דאייתרא עול לגביה רב אויא וכסייה מן קמיה משום דבני בבל אסרי לה. ולדידן תרוייהו אסירי דבתר בני בבל גרירינן דאנן בני גולה אנן וכלישנא קמא ולאומרא דכל היכא דאיכא תרי לישני בגמרא אי מידי דאוריתא הוא זיל לחומרא ובדרבנן זיל בתר בתרא: **כי הא.** אלישנא קמא קאי: **רבי אמי.** מערבאה הוא ואמר מקמצין גוטלין ממנו מעט למעלה מההיא דאייתרא מפני שחלב הקרב שוכב עליו ואוכלין השאר: **מחסם.** לשון (דברים כה) לא תחסום. מגמגם: **בבלאה את.** שנהגו בו איסור: **גום.** חתוך עד עיקרו כולו והשלך. גוס כמו גוממו עם השופי לקמן (דף נב:): **ליחה.** מבפנים היא: **שירקא דמעייא.** גליד"א ואדוקה בהן מבפנים ומוציאין אותה מהם בדוחק: **גמירי חבריא דרבי אבא מרבי אבא.** הא שמעתא לקמן דרבי אבא בריה דרבי חייא ולאו היינו רבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא הכי אמר [ח]כל שלשה ימים הראשונים בא ממקום קרוב. אם לא היה אחד מן האבלים בבית והיה במקום קרוב בתוך מהלך יום אחד וראוי הוא לדעת בו ביום אע"פ שלא ידע חל אבלות עליו ובלבד שיבא בתוך שלשה ימים ומונה אבלותו מיום ראשון: **אמר מאן דהוא.** אחד מן התלמידים ולא היו זכורין אלו שסידרו הגמרא מי הוה: **אזלי ואיסק.** לארעא דישראל לאתריה דרבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא: **ואגמרה.** לשמעתא [ט]דרבי חייא בר אבא ואגמרה משמיה [י]אי אמר הלכה כר' שמעון או לא: **ואין הלכה כרבן שמעון [כ"ג].** הש"ס קא פסיק לה: **מקיפין בבני מעיים.** אם נמצאו נקובים ואין אנו יודעין אם קודם שחיטה ואם לאחר שחיטה נוקבין נקב אחד בגידו ורואין אם מראיהן שוין כשרה דבידוע שלאחר שחיטה היה: **ממשמש בהו.** ממשמש בהן בנקבים האחרים[ט] והפכו למראה אחד: **ואדמו.** ואכשרה: **מגא לך הא.** שידעת לעשות חכמה זו: **א"ל.** מעצמי הביעותי דאמינא כמה ידי ממשמשות בנקבין קמאי מקמי דליתי קמיה דמר: **כר' יוחנן.** בכל מילי. לישנא אחרינא רבי יוחנן חכים בטרפות דאמרינן לקמן שדר ליה שמואל תריסר גמלי ספיקי דטריפתא בפרק גיד הנשה (לקמן דף לה:): **מקיפין בריאה.** היכא דליכא למיתלי בטבחא: **ערוגה.** דופן הריאה ימיני או שמאלי: **מדקה לדקה.** אפילו בהמה אחרת דוגמתה. לישנא אחרינא מגסה לגסה מאומה לאומה ומדקה לדקה מאוגה לאוגה וזאת נראית לי שאין מקילין כל כך: **מקיפין בקנה.** אם נמצאת פסוקה [מ]לאחר זמן או קדורה כאיסר: **באותה חוליא.** הוא קליטות הקנה מן הגדלין ומתחתיה שרלועות הנשר מחברת ראשי הטבעות ואף התנוך הולך ודק מעוביו מאמצעיתו ולגדלין נכאן ונכאן על פני כל הקנה: **מחוליא לבר חוליא.** ממקום עוביה של זו למקום קלישותה של זו: **חלחולת.** היא כרכשת עבחיי"א: **מעמידות.** קותמות אותה שהרי אדוקה בהן: **מקום הדבק.** שהיא דבוקה בירכים: **ברובו.** אפילו נקדר וניטל דופנה עליון או תחתון [נ] ברובו כשרה שאין דרך הריעי היוצא דרך הנקב לחזור לאחוריו וליפול לתוך חלל הגוף מפני [נא]שמקום דחוק הוא השדרה מלמעלה ועצמות האליה שקורין הנקא"ש [נב]ומכאן ולמטה הן מחוברין בחסחוס: בוקי

מעיים שניקבו ומספקא לן אי מקודם שחיטה או לאחר שחיטה נוקבין בצידו ורואין אי מדמו הנקבין ודאי לאחר שחיטה אי לאו מדמו ודאי קודם שחיטה. מקיפין בריאה כלומר הריאה שניקבה ומספקא לן אי קודם שחיטה אי לאחר שחיטה נוקבין בצידה ורואין אם דומין באותה ערוגה אם באומא נוקבין באומא ואם באונא נוקבין באונא. ומדקה לדקה כלומר אם נקב באונא ינקב באונא אחרת אבל לא מאומא לאונא ולא מאונא לאומא: אבל לא מחוליא לבר חוליא אם ניקב בטבעת גדולה. אין נוקבין בטבעת קטנה: חלחולת שניקבה. כרכשתא מקום הדבק בין ירכים שלא במקום הדבק במשהו שאין שום דבר לסתום אבל מקום הדבק ירכים סותמין אותו:

מסורת הש"ס

א) [תוספתא פ"ג ה"ה מ"ק כב.], ב) [מ"ק שם ע"ש], ג) [במ"ק ליתא], ד) [שם ליתא], ה) [ל"ל דמיתא], ו) מ"ק כא.:, ז) [ביצה כז. מ"ק כב. נדה מח.], ח) [מ"ק שם ושם נמנון], ט) [לעיל כח.], י) [ב"ב ז. קנא: ע"ז לז:], כ) בס"א: חלב, ל) בס"א: אתרוגים, מ) [מיגוש לאחר זמן משולג הנה קלת ובפרש"י שעל הרי"ף ליתא], נ) ל"ל עד רוזו. רש"ל.

לעזי רש"י

פישט"א. שיא (המקום המרוחק ביותר מהמיתר בקשת, שצורת הקיבה מהווייתו).
גליד"א [גלייר"א]. ליחה.
טבחיי"א [טבחיא"ה]. חלחולת.
הנקא"ש [הנקי"ש]. ירכיים.

מוסף רש"י

מונה עמהן. עם האבלים שבאותו מקום, הואיל דבמקום קרוב הוה ויכול לבא בתחלת האבלות, משבינן ליה כמו דאתמא דאינו מונה אלא ה' ימים עם שאר אבלים (מו"ק כא.:). **מונה לעצמו.** שבעה שלימין (שם). **אמר מאן דהוא.** אחד מן התלמידים, מי שהוא ולא נודע שמו (ביצה כז. וכעי"ז מו"ק כב.). **מקיפין.** מקרבן זו אצל זו (ביצה לב.:). **אקפינהו.** שמקריב זו אל זו ומעיין אם דומות (קדושין מ. נדה עא.:). **מקיפים בריאה.** אם יש בה נקב וספיקה אם קודם שחיטה או לאחר שחיטה מקיפין כמו שאמרנו בבני מעים (הפרדס עמ' קמה). **מקיפים בקנה.** שאם נפסק רובו ואין ידוע אם קודם שחיטה או אחר שחיטה, מביאין קנה ומותכין אותו, אם דומה לזה ודאי לאחר שחיטה נפסק ואם לאו אמריגן קודם שחיטה נפסק וטריפה (שם). **ומבר חוליא.** זהו הנשר שבין חוליא לחוליא שמחברת טבעת לטבעת, ואחזו חוליא עצמה זהו זיל של קנה שנראה בטבעת דהייט הטבעת עצמה (שם).

שיטה מקובצת

א) אתא רב משרשיא בריה משמיה בהו ואידמו: ב) ואגמרה לשמעתא מפומיה: ג) אי אמר הלכה כר"ש אי לא. ונ"ב נ"א בס"י אי אמר הלכה כר"ש או ד) לא או כרבן שמעון: ד) מפני שבמקום דחוק הוא: ה) שקורין הנקאש מכאן ומכאן ומלמטה הן מחוברין: ו) פי' רבינו חננאל מבהמה דקה:

ז) נראה דל"ל לו דאמר דאין הלכה כרבן שמעון.

עין משפט נר מצוה

קכו א ב מיי' פ"ז מהל' מאכלות אסורות הל' ו וע"ש בכ"מ סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' סד סעיף יד [וסימן מח סעיף ג]:
קכח ג מיי' פ"ו מהל' שחיטה הל"י"ד סמג שם טוש"ע יו"ד סימן מו סעיף ג:
קכט ד מיי' פ"ז מהל' אכל הל"ד סמג עשין כ טוש"ע יו"ד סי' שעה סעיף ח:
קל ה ו מיי' פ"ו מהל' שחיטה הל"י"ד טוש"ע יו"ד סי' נ סעיף ג:
קלא ז ח מיי' פ"ז מהל' שחיטה הל"י"ב יג סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סימן לו סעיף ה:
קלב ט י מיי' פ"ג מהל' שחיטה הלכה כה טוש"ע יו"ד סי' לד סעיף טו:
קלג כ מיי' פ"ו מהל' שחיטה הלט"ו סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' מו סעיף ה:

רבינו גרשום

גילוי אוסר בדבש משום גילוי: ולא ידענא הי מינייהו כלומר ולא ידענא הי סתים הי לא סתים אי חימצא אי בר חימצא: אינהו מיכל אכלי. כלומר בארץ ישראל: דאקשתא כולי עלמא לא פליגי דאסיר. כלומר חלב שעל גבי הקיבה יש בו שעשוי כקשת ויש עליו חלב שעשוי כיתר כחיצים פשוט: כי פליגי דאיתר' כלומר דבבל ודארץ ישראל וזהו חימצא דבבל לא סתים כדרב הונא בר חיננא ורב הונא בריה דרב נחמן דאמרי חימצא לא סתים: ג) (יפה כח הבן מכח האב לענין שבועה שמי שחייב לחברו מנה ושטר בידו של מלוה אין צריך שבועה ובלא שבועה פורע חובו ואם מת לוה אין יכול לפרוע חובו מן היתום אלא בשבועה שהבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה): כי פליגי דאקשתא כמו קשת. טעם אחר כמו נידל בלשון לעז וזהו חימוצא: מקמצין. כלומר נוטל מעליו קצת וקולפו והשאר מותר: קא מהסים. כלומר לא היה עושה ברצון: גום שרי כלומר חתוך כולו ושרי. שירקא דמעינא דנפיק בדוחקא לחה כמו ריר שרבוצה כך בבני מעיים שגורדין בסכין. ואמרי לה חבריה דר' זירא מדר' זירא ומנו ר' אבא דא"ר אבא בריה דר' חייא בר אבא כו' כלומר תרי ר' אבא הם ר' אבא סתם אמר משמיה דר' אבא בריה דר' חייא [בר אבא]: שלשה ימים הראשונים כלומר דג' ימים הראשונים זו עיקר של אבלות והיכא דבא ממקום קרוב מונה עמהן דכיון דהיה במקום קרוב היה גם הוא בצער: כי סליק אשכחיה. כלומר אמרן לעיל גמירי חבריה דר' אבא מר' אבא ומנו ר' זירא דהלכה כר' שמעון בטרפות ובאבל כי סליק ר' זירא אשכחיה: מקיפין בבני מעיין. כלומר בני

ח) זה שייך לקמן שלפני זה.